

LIBRIS

We know
books

Dumitru Popescu

SINGURĂTATEA MĂRILOR

Roman

*Ediția a doua
revăzută de autor*

Hoffman

Capitolul 1

Era treaz, tocmai se trezise din somn, dar nu deschidea ochii, cunoscând perfect tehnica protecției visului, a reconstituirii lui integrale, a savurării momentelor sale cheie și a identificării miezului de foc, cel în care se concentrează mesajul, pe care-l percepe de fiecare dată altfel. Deoarece visul acesta de noapte, spre deosebire de cel de dimineață, al deșteptării definitive, era mereu același. De fiecare dată însă cu alte accente și alt mesaj. Și, după decolare – acțiune imposibil de fixat în timp, neștiind niciodată cât durase –, avionul pe care îl pilota continuase să urce fără întrerupere. Aceasta era beatitudinea supremă a zborului: urcușul. Se afunda în țăriile cerului neîngrădit, fără opreliște, ca parte integrantă a acestuia, ca fiu și în același timp tată al lui. Înghițea hulpav cerul ca un căpcăun, devora spații incommensurabile, nemai-săturându-se, mereu mai înfometat, încându-se de plăcere, de extaz, aspirând către inima imensității imateriale, spre lăcașul acela al sufletului universal în care ar fi vrut să se piardă. Își amintea cum gâlgâia în el ceva greu și rotund, un râs, un chiot, un gângurit ca de prunc jucându-se cu sânul mamei în gură, cu laptele ei dulce și parfumat. Vedea un soare vesel și tandru, cu fața șiroindu-i de iubire, zâmbindu-i, chemându-l din privirile pline de dragoste. Și el zbura

și zbura, nerăbdător să ajungă acolo, sigur că, în sfârșit, se va contopi cu oceanul albastru, transparent, pe care îl spinteca într-o libertate absolută.

Ca în fiecare vis, s-a produs însă dezintegrarea, acesta fiind singurul moment stereotip, fără variante, expresia unei memorii tenace a inconștientului, pe care îl interpretează mereu drept copie a Big Bang-ului – cea fantastică extensiune a Universului, după explozia găurii negre de care vorbesc astăzi savanții cosmologi. Diseminarea în infinite particule a aparatului de zbor pe care îl pilota, cu întregul lui conținut, inclusiv cu sine, i se părea a fi capodopera fantasticului vis, pe care încearcă mereu să o definească psihologic și senzorial. N-a reușit niciodată să o facă și, când, treaz fiind, vrea să dea forma lingvistică senzației respective, nu poate depăși o formulă seacă, antinomică în raport cu împlinirea, precum „împlinirea supremă a eului”.

Ține minte din vis că impresia de urcuș nu numai că nu dispare după explozie, dar se și amplifică, în sensul că mișcarea nu se mai produce într-o singură direcție, ci în toate direcțiile, probabil ca Universul când se dilatase, creând spațiul din sine însuși. Visul se închide de fiecare dată cu momentul căderii. Se formează o ploaie de particule îndreptată spre pământ, dar lină, nedominată de gravitație, mai degrabă ca un nou zbor – de data aceasta spre maica Terra, însă astfel decât cea atingere a bucuriei urcușului și diseminării.

Visul nu conținea nicio durere, nicio spaimă, fiind străbătut de la un cap la altul de emoții superioare și de o finală stare de glorie, ca după cea mai mare expediție victorioasă.

Nu putea numi acest vis coșmar, deși se repeta obse-

dant, pentru că nu era impregnat de urât și de rău, iar scenele cu adevărat coșmarești în realitatea din care se inspira fuseseră eliminate, amintirea purificându-se în inconștient de conținutul ei apocaliptic, ca și de urmările morbide ale întâmplării. În loc să-l streseze și să-i răpească somnul, aruncându-l în haosul amintirii conștiente, visul îl predispunea la odihnă și liniște psihică, și-l cufunda din nou în somn, ca într-o baie binefăcătoare. La început, imediat după accident, a fost bântuit, într-adevăr, de coșmar, iar momentul diseminării în spațiu fusese, de fapt, încărcat de groază; el însuși se transforma, în cădere, în fragmente dispersate, într-o prăvălire de carne vie tocată. Acel coșmar fusese pe punctul de a-l arunca în ghearele nebuniei și, abia la aproape un an de la accident, inconștientul îl expurgase de reziduurile iadului, reușind să facă din el un calmant psihic regenerativ.

Ca de fiecare dată, s-a trezit și în acea dimineață cu amintirea visului de noapte, odihnit, cu o stare de spirit momentan tonică. Privirile i-au căzut pe scaunul cu rotile lipit de pat și, fără să mai stea pe gânduri, și-a început manevra, devenită din ce în ce mai scurtă și mai puțin chinuitoare. Cu ambele membre inferioare, de la șold și până la tălpi atrofiate, toată energia și abilitatea lui locomotorie se concentraseră în acel moment în torace și în brațe. Antrenamentul de un an de zile din clinica recuperatorie elvețiană reușise să asigure transmiterea funcțiilor fizice exclusiv în partea superioară a trupului. Încordându-și brațele musculoase, devenite adevărați scripeți, începea să se miște.

Dintr-un salt s-a plasat în confortabilul scaun electric de ultimă generație, pe care firma plătitoare a despăgubirilor se angajase să-l schimbe la fiecare nouă promoție. Destinația acestor prime matinale deplasări era baia, unde toate

instalațiile fuseseră adaptate condiției lui (cu ajutorul unui tehnician elvețian trimis de firmă). După toaleta executată într-un tempo militar, trecu în mica sală de gimnastică (o debara transformată), unde-și ținea ustensilele necesare păstrării condiției fizice. Dădu drumul casetofonului cu muzica preferată. Ca durată, antrenamentul oscila în jurul unei ore, variația depinzând de fluxul energetic al zilei respective, determinat, după impresia sa, de ocuți factori astrali. Înviorat de rigurosul program matinal, trecu în bucătărie, unde micul dejun și-l pregătea singur. De data aceasta apelă la sucul făcut în ajun (grep, portocală, chivi, mango și gem de măceșe), pe care-l aseasonă cu o tabletă de ciocolată și un pumn de sămburi mediteraneeni. Își schimbă apoi veșmintele, îmbrăcând treningul de casă și se instala în camera de zi, unde un ceas de perete indica ora venirii menajerei, care, așa cum se aștepta, nu întârzie să apară.

Chichi, acesta era numele mic al femeii (nu îndrăznise să întrebe de la ce deriva), intră cu un mătăhălos nimb de frig aproape vizibil. După ce dădu binețe, primul lucru pe care voi să-l știe, ca de fiecare dată de altfel, fu starea sănătății lui.

— Cum vă simțiți în dimineața asta?

— Bine, Chichi, o asigură el zâmbind. Ai înghețat, nu e așa? Dar de ce nu-ți pui ceva pe cap?

Într-adevăr, femeia nu-și acoperea părul negru-corb, în schimb, la gât avea încolăcit de câteva ori un enorm șal din lână, larg împletit. Ea râse, flatată de grija lui, explicând că poartă sub scurta cu căptușeală dublă două flanele și că, în principal, nu e friguroasă. Se scuză și fugi în bucătărie să se schimbe, de unde reveni în costumul de lucru, destul de subțire, și în care avea să iasă mereu pe terasă, confirmând ce pretinsese despre sine.

— Spune-mi noutățile, Chichi! o luă el în primire, ca de fiecare dată, așteptând cu nerăbdare și real interes măruntele și destul de asemănătoarele ei informații.

Conștientă că era pentru el prima mesageră a cotidianului, Chichi nu se prea știa totuși conectată la acest „nou”. Ceea ce-i putea spune asculta și el la televizor. Nardi preciza însă că nu voia știri generale, ci elemente de viață din mediul ei profesional (Chichi mai lucra la câteva case, dar nu-și permitea să colporteze informații despre clientele) și din cel familial. Se baza pe faptul că din când în când ea însăși simțea nevoia să comenteze cu el întâmplări de-ale copiilor, absolvenți proaspeți de liceu, în poziția de a face primii pași în viață. Chichi îi dădu raportul despre starea vremii; cum era pe afară, pe străzile înzăpezite, în tramvai, cum fusese noaptea în bloc, cum funcționau caloriferele, și el o asculta cu ochi curioși. Și despre fiica și fiul ei adăugase câteva cuvinte, după care se uită la ceas speriată.

— Vai, domnu' Leonard, ce trece timpul! Acu' vine prânzul! Lumea zice că s-au micșorat zilele, că nu mai au 24 de ore.

Îi mai vorbise de câteva ori de zvonul respectiv, în care ea, personal, ezita să creadă, dar pe care îl ținea în rezervă în cazuri de genul ăsta. Știa, de asemenea, că numele mic al domnului comandor (cunoștea că fusese comandor de navă aeriană) era Nardi, însă i se părea prea familiar. Acela de comandor era prea oficial și, folosindu-l, ar fi fost ca și când ea însăși ar fi făcut parte din categoria gradaților.

În felul acesta protocolul de dimineață fu încheiat. Chichi își strânse ustensilele și trecu la treabă, începând cu dormitorul, unde închise ușa pentru amortizarea zgomotelor, iar el, înarmându-se cu volumul la care citea, se așeză lângă ușa din sticlă dinspre terasă. Acolo avea vizibilitate

asupra curții din spate a altor locuințe, a străzii din aceea parte, și primea un val dens de lumină care scâldea filele cărții, dând textului o anumită strălucire ciudată.

Un timp nu deschise cartea, lăsându-și privirile să se plimbe pe micul peisaj oferit de acel colț ascuns al orașului. În spate, la nu mai mult de zece metri de locul unde se afla, trona o gigantică, gârbovită și tristă clădire, pe care se străduia mereu să o clasifice în ordinea străvechilor case boierești ale Bucureștiului. Era de înălțimea unui bloc cu patru-cinci etaje și nu avea decât două rânduri de ferestre. Unele, foarte înalte la un fel de mezanin, unde se afla, probabil, marele salon de festivități de odinioară, cu o ușă din cristal pe măsură dând într-un balcon în care ieșeau perechile încinse de dans să se răcorească. Și altele, deasupra, spre acoperiș, pitice, ca de mansardă. Neîndoios, fusese un palat de aristocrați, dar cu o asemenea arhitectură părea mai degrabă hărăzit petrecerilor decât locuirii. Bucureștenii fuseseră cu adevărat niște hedoniști rafinați? Și atât de discreți, încât să se ascundă într-o citadelă dosnică? Zăpada căzuse pe palat, ca pe o ruină, acoperind unele părți degradate ale construcției și împrumutând ansamblului ceva din luminozitatea cerului, dar scoțând în evidență și moartea cuibărită acolo. Nardi avea impresia că interiorul întunecat aparținea unor mumii rămase pe scaunele cu spătare înalte, din vremuri imemorabile, așteptând să se prăvale peste ele zidurile odinioară sclipind de bogăție și frumusețe.

Zăpada imacula și alte câteva acoperișuri de vile care nu aveau însă nimic glorios sau măcar distins, unele fiind locuite, altele pustii ca palatul, generând o tăcere și o imobilitate ca a cimitirelor mărginașe, ninse. Sfârși prin a-și odihni ochii pe străduța rar circulată, purtând numele unui poet ce cântase toate epocile istorice românești cărora le fusese

contemporan. Pe la câteva porți dormitau mașini cu mărci de reputație medie, iar dincolo de grilajuri lătrau oboșiți și decepționați câini, și ei bătrâni, și care renunțaseră de mult să mai bată caldarâmul cu propriile lăbuțe.

A deschis cartea la care citea de câteva zile. Ceva literar despre istoria Indiei, nu chiar roman, fiindcă mijloacele artistice ale autoarei erau destul de modeste, însă instructive. Insurecția indiană de la mijlocul secolului al XIX-lea, care a zguduit Imperiul Britanic și, deși înfrântă până la urmă, a anunțat implacabil cucerirea definitivă a independenței acestui popor, făcând parte din una dintre cele mai vechi civilizații. În centrul cărții se află figura unei femei cum Europa nu a avut, în afara legendarei Ioana d'Arc, jucând concomitent roluri de regină, șef al guvernului, comandant de oști și pățimașă iubită.

Începuse să ningă abundent și, deși luminozitatea zilei, filtrată prin ușa din sticlă, nu scăzu, aerul căpătă ceva spectral, ca într-un balon de Crăciun răsturnat, unde spațiul saturat de materia albă se tulbură înfricoșător. Închise cartea din care apucase să parcurgă doar câteva pagini și-și afundă privirile în vânzoleala de afară. Ce joc nostim, copilăros, dar în același timp amenințător, chiar sinistru! Într-adevăr, debordând de puritate, însă suferind o invazie cotropitoare și invincibilă, Terra, luată prin surprindere, a surăs la început, cucerită de farmecul prăvălirii infantile. Incontinentă și necuprinsă, venind dintr-un izvor inepuizabil, aceasta a început apoi să o sperie. Totul în jur, până de curând impasibil, părea că se strângea în sine înfricoșat, încercând să găsească un mod de apărare, de autoprotecție.

Așa fusese și atunci, își aminti Nardi, când decolase pentru ultima oară din stațiunea de munte elvețiană – unde îi dusesese pe președintele companiei și familia lui compusă

dintr-o fermecătoare soție și trei copii – pe o ninsoare asemănătoare. Parcă avusese atunci o presimțire, de care nu-și amintise până în acel moment. Spărsese cu avionul de familie ultramodern masa albă, pufoasă, dar neliniștită. Aceasta se încălcea și se înnodea în jurul aparatului, năpustindu-se spre geamul carlingii cu o ferocitate stranie pentru o formă atât de suavă a materiei. Fusesse străbătut de un fior pe care și-l reprimase, neînțelegându-l. „Ce naiba, bieții fulgișori, cugetase el, sunt neliniștiți și torturați.” Se transformau în harapnice furioase, izbind avionul ca vechi războinici călăreți asiatici. Avusese pentru o secundă reprezentarea nebuniei astrale în care totul își iese din țâțâni, a neîndurătoarei dezlănțuirii cosmice, în care energiile transformă chiar și îngerii în demoni. Ca să se smulgă din haosul alb, din furtuna fulgilor de zăpadă, ridicase botul avionului mai repede și mai pronunțat decât de obicei și în câteva minute scăpase din ghearele rele, plonjând în imensitatea azurie, sclipitoare și tihnită. „În fond, își zisese el, iată, compartimentele cerului sunt amestecate, nu cum ne sugerase fantezia unui mare poet. Doar printr-un singur pas, treci din iad în paradis.”

Pilotase mai departe plin de încântare, comunicându-i câte ceva din gândurile lui copilotului, un tânăr german pragmatic, excelent profesionist, prea puțin atras de reflecții lirice. Mai avea în spate câțiva pasageri, funcționari ai firmei, ce-și făcuseră weekendul, împreună cu soțiile lor, în stațiune, și beneficiaseră de această ocazie pentru întoarcerea rapidă la Zurich. Parcă niciodată nu se bucurase mai mult de splendoarea cerului curat, liber și ospitalier, în care ai fi putut face orice ai fi vrut, ca o ființă scăpată de tirania gravitației și de inevitabilele obstacole ale materiei. Ca și când ceva sau cineva în el, în adâncurile de nepătruns ale fi-

inței, ar fi știut că era ultima cochetărie cu infinitul. Apoi s-a blocat motorul, aparatul a început să se încline, iar el a căutat cu disperare un mod de evadare inversă, spre Terra. De data aceasta cerul nu-i mai dăduse răgaz să savureze până la sfârșit beatitudinea libertății, să se îmbete cu acea ambrozie a infinitului. Și-a fixat până la urmă ca punct de aterizare o pajiște elvețiană curată, punând în manevrele cerute de o astfel de operațiune toată experiența și tot talentul de as recunoscut al aviației civile europene. A golit în zbor rezervorul, astfel că atunci când aparatul, la contactul cu pământul (acesta prezentând undulații inobservabile de sus), s-a dat peste cap, cel mai mare rău cu putință, explozia, nu s-a mai produs. N-a murit nimeni, dar toți s-au rănit s-au betegit, și el cel mai grav dintre toți.

Inundat de aceste amintiri, Nardi s-a surprins iar scuturându-se de groază. Cel mai mult s-a simțit marcat de spital, cu morbiditatea lui depersonalizantă, dar în acele clipe îl cutremura căderea. Un Icar prăbușit nu fiindcă s-ar fi apropiat prea mult de soare, ci fiindcă a încăput pe mâna rea a hazardului. Se gândește că orice ar fi făcut și orice s-ar fi întâmplat, era pândit inexorabil de fatalitate. Expertiza accidentului și a aparatului a dus la concluzia certă că oprirea motorului a fost cauzată de defecțiuni de construcție. E drept, uzina livratoare a suportat consecințele, și în primul rând cheltuielile necesitate de tratamentul victimelor, precum și unele despăgubiri, în cazul lui și pensia viageră. Pe el l-a costat însă un an de spitalizare, încheierea definitivă a carierei și, mai ales, ultragiul suprem adus ființei, schingiuirea, transformarea în invalid, abolirea ireversibilă a masculinității, nimicirea întregii vieți.

Chichi trecuse de mai multe ori pe lângă el călcând în vârful picioarelor, fără să scoată un cuvânt. Terminase în modul cel mai silențios două odăi și se pregătea să înceapă în camera de zi, ceea ce impunea evacuarea lui Nardi. Aceasta îl scoase din izolarea fizică și psihică în care se adâncise întunecat, inert, ca o mască de gips.

— O să vă deranjez, domnu' Leonard, îi surâse ea mieros. Unde vreți să treceți, în dormitor sau în bibliotecă?

El păru bucuros că a fost extras din lumea tenebroasă în care căzuse din nou, ba obținu și o presupusă compensație: o mică și regeneratoare conversație cu Chichi.

Ea îi vorbi iarăși de idila ficei cu un fost coleg de liceu și, uitând de graba ce o stăpânea mereu, dădu glas unor temeri referitoare la alegerea făcută de aceasta, în care întrevedea riscuri. Deși, conversând, nu își întrerupea lucrul de bază, nu stătea cu brațele încrucișate; strângea cearșafuri, înfășa perne, ștergea clanțe, culegea de pe jos și stivua cărți uitate de Nardi, dându-și astfel ei însăși impresia că nu pierdea timpul. Telefonul mobil îl ținea cu abilitate între claviculă și maxilar. Era un moment în care Nardi se simțea din nou conectat la motorul lumii, când obsesia că era dat uitării se estompa. Se încărca de un sentiment al recunoștinței pentru frații și surorile lui, oamenii, care continuau să-l țină aproape de ei.

Capitolul 2

Ninsese două zile, de potopise pământul. Privind prin geamul ușii dinspre terasă, totul i se părea lui Nardi lăcățuit. Lumea era înăbușită, de nu mai putea nici să respire, sub o carcasă albă. Când a auzit soneria de la interfon a știut că era Dragomir al lui Chichi. Ea îi telefonase și-l întrebase dacă n-ar fi bine să vină bărbatul ei să ajute la dezăpezirea reședinței. Omul a intrat cu o dără mare de frig albăstrui. A bobănit întâi pe scările din lemn și în fața ușii, scuturându-se. Și-a lăsat scurta impermeabilă în cuier și a pătruns înăuntru cu pași de balerină, voind să spună că nu murdărește covorul. Și-au dat binețe, și-au strâns mâinile, însă Nardi nici nu a apucat să-l invite pe un scaun, unde avea intenția să-l țină câtva timp de vorbă, că Dragomir a și întrebat de lopeți. Le avea pe terasă, dar ca și când nu l-ar fi crezut, Dragomir s-a apropiat de geam să se uite. I-au luat ochii nămeții din curțile învecinate, noile acoperișuri de zăpadă ale caselor, frumusețea sălbatică ce năpădise lumea. A răs cu vocea lui tabagică, scoțând o sonoritate de tinichea ruginită și a mărturisit că îi era și milă să intre cu lopata în albeața aia. Pe terasă zăpada se adunase până la bordură.

— Și pe balcoane e tot așa? a întrebat Dragomir într-o doară, cu conștiința că spunea ceva de prisos.